

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819203527
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7819203527.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Jany Dudíkovej a Mgr. Miloša Greguša v právnej veci navrhovateľa B. K. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho na O. ul. č. XX v U. zastúpeného advokátkou JUDr. Luciou Bakošovou so sídlom na Šafárikovej ul. č. 20 v Rožňave proti oprávnenej B. K. nar. XX.XX.XXXX bývajúcej na I. ul. č. XXX v V. M. zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Törökom so sídlom na Šafárikovej ul. č. 8 v Rožňave v konaní o zrušenie výživného pre plnoleté dieťa o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Rožňava z 9.12.2019 č.k. 5Pc/6/2019 - 45 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti za obdobie od 25.11.2016 do 30.6.2017.

Odmieťa odvolanie proti výroku o zrušení vyživovacej povinnosti od 1.7.2017.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa B. K. nar. XX.XX.XXXX voči dcére B. K. nar. XX.XX.XXXX, ktorá bola určená rozsudkom Okresného súdu Rožňava zo dňa 28.04.2005 č.k. 7P/149/2005 - 28 od 01.07.2017 a zamietol návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti za obdobie od 25.11.2016 do 30.6.2017. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak na základe návrhu navrhovateľa zo dňa 25.11.2019, ktorým sa domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti voči oprávnenej, ktorá bola určená rozsudkom Okresného súdu Rožňava zo dňa 28.04.2005 č.k. 7P/149/2005 - 28 od 25.11.2016.

3. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že oprávnená z vyživovacej povinnosti ukončila strednú školu maturitnou skúškou dňa 30.6.2017. Zo správy od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava vyplynulo, že oprávnená je poberateľkou rodičovského príspevku od 11/2016 vo výške 220,70 Eur a je poberateľkou prídavkov na dieťa od 11/2016 vo výške 48,68 Eur. Navrhovateľ nie je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a naposledy bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 1.05.2014 do 1.07.2014. Z evidencie bol vyradený pre nespoluprácu.

4. Zo správy od Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava súd prvej inštancie zistil, že navrhovateľ ani oprávnená nepoberajú dávky v nezamestnanosti ani dávky nemocenského poistenia. Zo správy od Obecného úradu V. M. vyplýva, že oprávnená je slobodná, žije v spoločnej domácnosti s partnerom M. O. a dvoma maloletými deťmi S. O. a M. O.. Na verejnosti sa správa slušne.

5. Následne súd prvej inštancie citovať ustanovenie § 62 ods. 1 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine a uviedol, že bolo preukázané, že sú dané zákonné podmienky zrušenia výživného pre plnoleté dieťa od 1.7.2017. Oprávnená sa stala schopnou sama sa živiť až potom ako ukončila prípravu na budúce povolanie, pričom štúdium ukončila maturitou ku dňu 30.06.2017. Je pravdou, že v tom čase už žila v spoločnej domácnosti so svojím partnerom, ktorý však voči nej nemá vyživovaciu povinnosť. Až do času, kým oprávnená neukončila prípravu na budúce povolanie, aj keď v tom čase už poberala rodičovský príspevok na dieťa, navrhovateľ bol povinný prispievať na jej výživu. Vzhľadom na uvedené súd zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k oprávnenej počnúc dňom 1.7.2017 a vo zvyšnej časti návrh zamietol. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP.

6. Proti tomuto rozsudku v časti výrokov I. a II. podal v zákonom stanovenej lehote navrhovateľ odvolanie s návrhom, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že zruší jeho vyživovaciu povinnosť voči oprávnenej počnúc dňom 25.11.2016 a účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Uviedol, že súhlasí so zrušením jeho vyživovacej povinnosti voči oprávnenej, nemôže sa však stotožniť s dátumom jej zrušenia a trvá na tom, vyživovacia povinnosť zanikla od novembra 2016 z dôvodu podstatnej zmeny pomerov na strane oprávnenej. Napadnuté rozhodnutie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu od akého obdobia zrušuje vyživovaciu povinnosť, čím sa strane odoprela možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti napadnutému rozhodnutiu. Z uvedeného dôvodu je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné, a to najmä pre jeho nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov v jeho odôvodnení. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá vadu konania v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP, a pre nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola strane odňatá možnosť efektívne sa brániť proti rozhodnutiu. Pod odňatím možnosti konať pred súdom ako odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP treba vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožní strane vykonávať v priebehu konania procesné práva priznané Civilným sporovým poriadkom. Porušenie procesných práv strany, v dôsledku odňatia možnosti konať pred súdom je takou vadou konania, ktorá má vždy za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Spravodlivým prejednaním veci je také súdne konanie, ktoré rešpektuje všetky procesné zásady a princípy, ktoré tvoria súčasť štruktúry základných ľudských práv a slobôd. Na podporu svojich tvrdení poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS. 26/94, podľa ktorého obsah práva na súdnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva na súdnu ochranu, ale jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom je potom porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Ďalej poukázal na to, že už v priebehu konania na súde prvej inštancie zdôraznil, že trvanie vyživovacej povinnosti od času odkedy sa oprávnená stala matkou a vznikla voči nej vyživovacia povinnosť jej partnerovi je v rozpore s dobrými mravmi a má byť zrušená. Poukázal aj na skutočnosť, že vzťahy medzi ním a oprávnenu sú veľmi zlé, negatívne a napäté, pričom oprávnená s ním nekomunikuje a nerešpektuje ho ako otca. Tvrdil, že oprávnená ho nenavštevuje a dlhodobo o neho neprejavuje záujem, aký by dieťa malo o svojho rodiča prejavovať, neprejavuje rešpekt a správa sa k nemu ako k cudzej osobe. Ďalej tvrdil, že kým si to odôvodnené potreby navrhovateľky vyžadovali, prispieval na jej výživu i napriek zlým vzťahom a jej nevďačnosti voči nemu. Na výživu oprávnenej prestal prispievať keď nadviazala pomer so svojím učiteľom, otehotnela a začala s ním žiť v spoločnej domácnosti. Uviedol, že je na druhovi oprávnenej, aby prispieval na jej výživu ako nevydatej matke, ktorá povinnosť mu vyplýva z ust. § 74 Zákona o rodine. Ak sa narodí nevydatej matke dieťa, vzniká jej jednak nárok na jednorazový príspevok na úhradu niektorých nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom a tiež nárok na mesačné výživné, ktoré je otec dieťa povinný prispievať nevydatej matke najdlhšie na dobu dvoch rokov najneskôr odo dňa pôrodu na jej výživu. Navyše v rámci vykonaného dokazovania súd zistil, že oprávnená je od 11/2016 poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 220,70 Eur mesačne a prídavku na dieťa vo výške 48,48 Eur. Rovnako súd opomenul príspevok pri narodení prvého dieťaťa vo výške 829,86 Eur, ktorý oprávnenej prináleží v zmysle ust. § 4 ods. 1 písm. a) Zákona č. 383/2013 Z.z.. Vyslovil názor, že všetky spomínané príjmy oprávnenej dostatočne odôvodňovali zánik vyživovacej povinnosti z jeho strany, oprávnená bola od 11/2016 schopná sama sa živiť a nebol žiaden dôvod, aby jej naďalej prispieval na výživu, a to i s poukazom na rozpor s dobrými mravmi. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

Konštatoval, že oprávnená otehotnela začiatkom roka 2016 v čase, keď bola študentkou O. L. Š. L. X. O. A. U., pričom z dôvodu tehotenstva a materstva nenavštevovala školské zariadenie dennou formou ale mala povolený individuálny študijný plán. Z interného predpisu školy, ktorým je školský poriadok vyplýva, že vzdelávanie formou individuálneho učebného plánu je organizované podľa individuálneho učebného plánu formou konzultácií spravidla raz mesačne. Vyslovil názor, že individuálny učebný plán je možné prirovnať k externej forme dištančného štúdia a ak má dieťaťu vzniknúť v súvislosti s prípravou na budúce povolanie nárok na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany rodičov, musí sa jednať o prípravu sústredenú a cieľavedomú. Poukázal na ust. § 3 ods. 1 písm. a) Zákona č. 600/2003 Z.z., podľa ktorého je nezaopatreným dieťaťom dieťa do skončenia povinnej školskej dochádzky, najdlhšie do dovŕšenia 25 roku veku, ak sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom a na ust. § 4 ods. 1 písm. a) citovaného zákona, podľa ktorého je sústavná príprava dieťa na povolanie podľa tohto zákona štúdiom, ktoré sa organizuje na strednej škole dennou formou. Navrhovateľ má za to, že za sústavnú prípravu na povolanie sa považuje taká príprava, ktorá sa uskutočňuje iba dennou formou štúdia a v zmysle citovaných zákonných ustanovení tak nemožno individuálny učebný plán považovať za dennú formu štúdia, ak zo školského poriadku ako aj z ust. § 26 Školského zákona vyplýva, že individuálny školský plán sa uskutočňuje raz za mesiac. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav veci a neskúmal individuálny študijný plán, ktorý oprávnená absolvovala počas svojho štúdia. Oprávnená v priebehu konania nepredložila žiaden listinný dôkaz o riadnom ukončení stredoškolského štúdia na O.. Je zrejmé, že v čase keď si mala oprávnená plniť školské povinnosti, tieto si neplnila a vystriedala ich za materské povinnosti, pretože je evidentné, že v tom čase jej materské povinnosti neumožňovali sa plnohodnotne venovať štúdiu. Vytkol konajúcemu súdu, že vykonané dôkazy vyhodnotil jednoducho a výlučne v prospech oprávnenej a nezohľadnil jej správanie voči nemu. Z uvedeného dôvodu považuje za nesprávne, pokiaľ súd nevykonal ďalšie dokazovanie ohľadom štúdia počas tehotenstva oprávnenej. Zdôraznil, že v danom prípade sa jedná o súdne konanie, v ktorom platí tzv. vyšetrovacía zásada, preto bolo povinnosťou súdu oboznámiť sa a vykonať dokazovanie ohľadom predmetnej skutočnosti. Vzhľadom na uvedené konal súd prvej inštancie v rozpore s čl. 6 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav a na tento účel je povinný vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci nenavrhl. Pri správnom vyhodnotení dôkazov by súd zistil, že vyživovaciu povinnosť je potrebné zrušiť od 25.11.2016 tak, ako to on navrhol, a to najmä z dôvodu, že oprávnená bola schopná sa sama živiť, nevykonávala sústavnú prípravu na povolanie a navyše ďalšie plnenie vyživovacej povinnosti je v rozpore s dobrými mravmi. V závere zdôraznil, že oprávnená mala v poslednom ročníku strednej školy individuálny študijný plán, nezúčastňovala sa denne vyučovacieho procesu ako iní školáci, ktorí sa pripravujú na budúce povolanie, preto nevidí dôvod, prečo by jej mal platiť výživné až do vykonania maturitnej skúšky, keď sa oprávnená vybrala cestou materstva a školu neukončila riadnym denným štúdiom.

7. Oprávnená vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny a určil navrhovateľovi povinnosť doplatiť zameškané výživné. Uviedla, že sa nestotožňuje s tvrdeniami navrhovateľa a súd prvej inštancie správne rozhodol, keď zrušil vyživovaciu povinnosť až od 1.7.2017, pretože v konaní jednoznačne preukázala, že štúdiom na O. L. X. O. A. U.Š., L. N. X. (ďalej aj ako „SOŠ“) ukončila až 30.6.2017, preto je irelevantné, aby sa zrušenie vyživovacej povinnosti viazalo k dátumu 25.11.2016 tak, ako to žiada navrhovateľ. Konštatovala, že počas štúdia vo februári 2016 otehotnela, preto požiadala riaditeľa školy ako príslušný správny orgán podľa § 5 ods. 4 písm. d) Zákona č. 596/2003 Z.Z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve o povolenie absolvovať štúdiom podľa individuálneho študijného plánu v období od 1.9.2016 do 30.6.2017. Uviedla, že školské zariadenie navštevovala až do ôsmeho mesiaca tehotenstva a následne sa zúčastňovala skúšok v budove školy. Považuje za racionálne, že školské zariadenie nenavštevovala v čase pôrodu, ale s tou situáciou sa vysporiadala tak, že už v predstihu požiadala riaditeľa školy o individuálny študijný plán, ktorý zohľadňuje spojenie štúdia a tehotenstva resp. materstva, no na strane druhej neoznačuje túto formu štúdia za externú. Konštatovala, že z interného predpisu školy vyplýva, že individuálny študijný plán a externé štúdiom sú dva diametrálne odlišné formy štúdia. Pri externom štúdiu ide o diaľkové štúdiom organizované spravidla raz za týždeň v rozsahu 6 - 7 konzultačných hodín. Rozdielnosť medzi týmito formami štúdia pramení najmä v tom, že jeho štúdiom je organizované raz týždenne a nespĺňa dôvody potrebné na schválenie individuálneho študijného plánu, ktorý možno rozhodnutím riaditeľa školy povoliť len na základe presne stanoveného a preukázaného dôvodu, čo bolo v jej prípade tehotenstvo. K vyjadreniu pripojila vysvedčenie o maturitnej skúške spolu s dodatkom k vysvedčeniu o maturitnej skúške zo dňa 6.6.2017, na ktorých je jasne a zrozumiteľne označené, že forma štúdia, ktorou študovala v školskom roku 2016/2017 bola denná. Uviedla, že ani samotná externá forma štúdia neznamená, že

je automaticky splnená podmienka schopnosti dieťaťa samo sa živiť a jeho povinnosť sa v priebehu externého štúdia zamestnať a z uvedeného dôvodu nie je možné len na základe označenia formy štúdia dospieť k záveru, že dieťa je schopné samo sa živiť. Na podporu svojich tvrdení poukázala na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18Co/218/2014. Vzhľadom na uvedené sa nestotožňuje s tvrdením navrhovateľa, že individuálny študijný plán je možné prirovnať k externej forme dištančného štúdia. Vo vzťahu k odvolacím námietkam navrhovateľa o rozpore výživného s dobrými mravmi uviedla, že s navrhovateľom prerušila kontakt a jej vzťah k nemu ochladol, avšak uvedené súviselo s tým, že ju navrhovateľ sklamal ako otec a človek, ako aj z dôvodu zmeny jeho prístupu k nej. Poukázala na to, že ani navrhovateľ, ako osobnostne zrelšia osoba a otec, neuviedol aké aktivity vyvinul za účelom zmeny tohto stavu, preto jej konanie nemožno posudzovať ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, keďže je len súvislým pokračovaním vzťahov medzi nimi a dôsledkom vzniknutej situácie medzi príbuznými.

8. Navrhovateľ v odvolacej replike zotrval na svojich odvolacích dôvodoch, ktoré zopakoval. Zdôraznil, že u oprávnenej sa v rozhodnom období nemohlo jednať o cieľavedomú a sústredenú prípravu na budúce povolanie keďže si neplnila svoje školské povinnosti tak, ako bežní študenti. Oprávnená sa z vlastnej vôle rozhodla ukončiť prípravu na budúce povolanie a venovať sa materstvu. Poukázal na to, že oprávnená už v priebehu roku 2016 žila v spoločnej domácnosti so svojim partnerom, s ktorým má v súčasnosti dve maloleté deti. V danom prípade nebolo stredoškolské štúdium oprávnenej vykonávané v dennej forme, ale formou individuálneho študijného plánu, čiže externe, ktorá forma bola determinovaná povinnosťou oprávnenej starať sa o vlastné maloleté dieťa. Za týchto okolností je prakticky nepredstaviteľné, aby oprávnená študovala v dennej forme štúdia. Uviedol, že zotrvanie vyživovacej povinnosti od iného obdobia ako od 25.11.2016, v čase keď oprávnená porodila svoje prvé dieťa by bolo v rozpore aj s dobrými mravmi. Oprávnená sa snaží bagatelizovať ich negatívne vzťahy, nekonkretizuje dôvod zmeny prístupu k vlastnému otcovi a vo svojom vyjadrení len potvrdzuje, že sama prerušila kontakt a vytesnila ho zo svojho života. Podľa vyjadrenia oprávnenej je tento stav úplne v poriadku a normálny, nemá v úmysle tento stav zmeniť a neprejavuje žiadnu snahu ho napraviť. Vyslovil presvedčenie, že jediné o čo oprávnenej išlo aj v predmetnom období, od ktorého žiada zrušiť vyživovaciu povinnosť, je úhrada výživného z jeho strany, pričom ju nezaujímal nič ohľadom jeho osoby. Oprávnená neprejavila ochotu komunikovať alebo pomáhať mu. Navrhovateľ je toho názoru, že súd nezohľadnil pri svojom rozhodovaní ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine. Správanie oprávnenej je doposiaľ v hrubom rozpore s dobrými mravmi a odôvodňuje zrušenie vyživovacej povinnosti od 25.11.2016.

9. Oprávnená v odvolacej duplike zotrvala na svojich predchádzajúcich vyjadreniach. Vo vzťahu k námietkam navrhovateľa uviedla, že priloženým maturitným vysvedčením jednoznačne preukázala, že štúdium na SOŠ ukončila dňa 30.6.2017, pričom v čase zistenia, že otehotnela, nezanevrela ani v tejto novej životnej etape na rozvíjanie svojho vzdelanostného a vedomostného ja. Vyslovila presvedčenie, že jej príprava bola nie len sústredená a cieľavedomá, ale aj zodpovedná, najmä s poukazom na skutočnosť, že aj napriek tomu, že sa rozhodla venovať materstvu, neprestala si plniť svoje školské povinnosti a požiadala o schválenie individuálneho študijného plánu, ktorý by jej umožnil dokončiť si stredoškolské vzdelanie s maturitou. Jednoznačným sa črtá interný predpis školy, ktorý presne stanovuje podmienky pre splnenie štúdia individuálnou formou a taktiež s trochou čítania s porozumením jasne túto formu oddeľuje od externej formy štúdia. Zo spomínaného interného predpisu školy možno poukázať, že v prípade individuálneho študijného plánu a externého štúdia ide o dva diametrálne odlišné formy štúdia. Tvrdenie navrhovateľa o tom, že je nepredstaviteľné, aby študovala v dennej forme štúdia považuje za tvrdenie, ktoré nenapĺňa znaky osvedčenia práva. Vo vzťahu k tvrdeniam navrhovateľa o tom, že trvanie vyživovacej povinnosti je v rozpore s dobrými mravmi uviedla, že jej konanie je len súvislým pokračovaním vzťahov medzi nimi a dôsledkom vzniknutej situácie medzi príbuznými. Tvrdila, že jej vzťah s navrhovateľom nikdy nebol vzťah ukázkového rodinného putá a navrhovateľ v skutočnosti nerozumie, čo to znamená byť otcov a osobnostne zrelšou osobnosťou, ktorá v podstatnej miere formuje vývin, výchovu a vzájomné puto medzi ním a jeho vlastnou dcérou. Jedinou osobou, ktorú v tomto vzťahu nemožno opomenúť bola matka navrhovateľa, ktorá o ňu prejavila záujem a prizvala ju za účelom zlepšenia vzťahov k sebe na prázdniny. Je priam nepochopiteľné, že navrhovateľ o sebe tvrdí, že jeho ochota komunikovať, pomáhať jej a v neposlednom rade plniť vyživovaciu povinnosť je obrovská, no na strane druhej v čase, keď otehotnela a porodila dieťa, sa táto ochota navrhovateľa začala akosi vytrácať. Jeho „záujem“ bol natoľko veľký, že sa ani nezaujímal ako vyzerajú jeho vnúčatá, no aj napriek tomu mu poslala ich fotografie. Poukázala na to, že príspevok pri narodení dieťaťa je jednorazovým príspevok, ktorý je určený na pokrytie výdavkov, ktoré súvisia so zabezpečením potrieb pre novorodenca, preto je zarážajúce tento príspevok navrhovateľ zahŕňa medzi jej financie na uspokojovanie jej životných potrieb.

10. Konania vo veciach výživného plnoletých osôb sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 387 ods. 1 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zamietnutí návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti za obdobie od 25.11.2016 do 30.6.2017 (výrok II.) spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Odvolací súd dospel k záveru, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli nepochybne zistené a preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o návrhu navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemal pochybnosti o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, a teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Úvahy súdu prvej inštancie vychádzajú zo správnych skutkových zistení a na nich nadväzujúce právne závery zjavne nie sú svojvoľné, neudržateľné a ani neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Dodáva, že terajšia právna úprava vyplývajúca z Civilného sporového poriadku, konkrétne z ust. § 387 ods. 3 umožňuje odvolaciemu súdu zaoberať sa vo vlastnom odôvodnení rozhodnutia aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie, z čoho vyplýva, že zákonodarcu čiastočnú neodôvodnenosť rozhodnutia nepovažuje za takú vadu konania, ktorá by účastníkom konania odníkala možnosť konať na súde, a to obzvlášť s poukazom i na ustanovenia Civilného mimosporového poriadku, v rámci ktorého odvolací súd nie je viazaný jednak odvolacími dôvodmi a ani rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

14. K odvolacím námietkam navrhovateľa odvolací súd zdôrazňuje, že subjektívne práva a povinnosti vyplývajú z hmotného práva, pričom právo procesné upravuje činnosť súdu, účastníkov konania a ďalších subjektov pri poskytovaní ochrany porušeným či ohrozeným právam, ako aj procesné vzťahy, ktoré sa medzi uvedenými subjektmi pri tejto činnosti vytvárajú. Rodinnoprávne vzťahy, a teda práva a povinnosti z nich vyplývajúce sú upravené výlučne špeciálnym právnym predpisom, a to Zákonom o rodine, ktorého ustanovenia sú kogentné a nemožno ich vykladať rozširujúco a ani zužujúco. Vyživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu je povinnosťou zákonnou vyplývajúcou z rodinnoprávneho vzťahu, to znamená, že existuje po celú dobu trvania tohto vzťahu, teda od narodenia dieťaťa do smrti dieťaťa alebo rodiča, prípadne právoplatného rozhodnutia o osvojení dieťaťa či zapretí rodičovstva. Koncepcia úpravy vyživovacej povinnosti vychádza z predpokladu dobrovoľného zabezpečovania výživy dieťaťa jeho rodičmi a len v prípade, ak rodič túto povinnosť dobrovoľne neplní, je potrebný zákrok súdu, ktorý svojím rozhodnutím určí rozsah plnenia vyživovacej povinnosti podľa zákonných kritérií vyplývajúcich zo Zákona o rodine, ako aj jeho splatnosť a počiatok plnenia stanoveného výživného opäť v súlade s hmotným právom, teda Zákonom o rodine (§ 62 až 65 a § 75 až 77 Zákona o rodine). Zákon o rodine zároveň počíta aj s eventuálnou zmenou pomerov, v dôsledku ktorej by už právoplatné rozhodnutie o plnení vyživovacej povinnosti nezodpovedalo zákonným kritériám určovania rozsahu výživného v ust. § 78, ktorá je výnimkou zo zásady nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia. Zmenou pomerov je pritom potrebné rozumieť nielen zmenu odôvodnených potrieb dieťaťa či možností, schopností a majetkových pomerov rodičov, ale aj stavu odkázanosti dieťaťa na výživu poskytovanú mu rodičmi, ktorá skutočnosť je v zásade aj podmienkou pre priznanie nároku na výživné súdnym rozhodnutím, i keď zákonná povinnosť rodičov a tomu korešpondujúce právo dieťaťa na poskytovanie výživy zo strany rodičov existuje, ako

bolo uvedené vyššie, na základe rodinnoprávneho vzťahu. Súd teda rozhodnutím o plnení vyživovacej povinnosti tento právny vzťah nezakladá (nekonštituuje) a ani jeho existenciu nedeklaruje. Na základe uvedeného je preto potrebné uzavrieť, že pokiaľ bolo plnenie vyživovacej povinnosti určené súdnym rozhodnutím, je vždy potrebné rovnakým spôsobom túto povinnosť zrušiť, pričom tak ako o počiatku plnenia vyživovacej povinnosti súdom, ako aj o jej zrušení môže súd rozhodnúť len v súlade s § 77 ods. 1 Zákona o rodine, teda s účinnosťou najskôr odo dňa začatia súdneho konania a u maloletých detí výnimočne aj tri roky späť odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Ďalej je potrebné uviesť, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Kedy nastane takýto faktický stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a podobne. Dieťa je schopné samé sa živiť teda vtedy, ak je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby. Môže sa stať, že táto okolnosť nenastane nikdy, napríklad v prípade ťažkej invalidity dieťaťa. Posúdenie, kedy zanikla odkázanosť dieťaťa na výživu svojich rodičov teda závisí od posúdenia všetkých okolností a o tom, kedy takýto stav nastal, rozhodne súd na návrh povinného rodiča, a to s účinnosťou najskôr od podania návrhu, ako bolo uvedené vyššie a najneskôr ku dňu jeho rozhodnutia.

15. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že oprávnená z vyživovacej povinnosti sa pripravovala na svoje budúce povolanie na O. L. X. O. A. U., L. N. X. do 30.6.2017, kedy štúdium ukončila maturitnou skúškou, nota bene od toho času je schopná samostatne z vlastných zdrojov uspokojovať svoje relevantné životné náklady. Odvolací súd neakceptoval námietky navrhovateľa, že príprava oprávnenej na budúce povolanie nebola cieľavedomá a sústredená, keďže mala od 1.9.2016 do 30.6.2017 schválený individuálny študijný plán, na základe ktorej skutočnosti žiadal vo svojom návrhu zo dňa 25.11.2019 zrušiť vyživovaciu povinnosť voči oprávnenej od 25.11.2016. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že oprávnená sa sústavne od roku 2012 do 30.6.2017 pripravovala na výkon svojho budúceho povolania na O. L. X. O. A. U., L. N. X. dennou formou štúdia, čo bolo nesporne preukázané z Vysvedčenia o maturitnej skúške zo dňa 6.6.2017 a Dodatku k vysvedčeniu o maturitnej skúške zo dňa 6.6.2017 (čl. 78, 79). Skutočnosť, že navrhovateľka úspešne ukončila štúdium maturitnou skúškou v štandardnej dĺžke štúdia tiež nasvedčuje skôr záveru o jej snahe poctivo sa pripravovať na budúce povolanie. Je pritom právne irelevantné, či sa oprávnená na svoje budúce povolanie pripravovala formou individuálneho štúdia (z dôvodu tehotenstva a materstva) alebo dennou formou, podstatným ostáva tá skutočnosť, že oprávnená nebola schopná samostatne sa živiť a túto schopnosť získavala prípravou na budúce povolanie. Uvedenému svedčí aj skutočnosť, že oprávnená v rozhodnej dobe nemala trvalý príjem z pracovnej činnosti, ktorý by jej umožňoval samostatne sa živiť.

16. Pokiaľ ide o príjmové pomery oprávnenej z dôvodu poberania rodičovského príspevku v rozhodnom období, k tejto otázke bolo rozhodujúce zohľadniť, že v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 571/2009 Z.z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov rodičovský príspevok je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa. Účelom tejto dávky je teda pokryť náklady na zabezpečenie starostlivosti o dieťa, neslúži na potreby oprávnenej osoby. Vzhľadom na uvedené je odvolací súd toho názoru, že ak aj oprávnená poberala počas stredoškolského štúdia rodičovský príspevok, tento príjem nemožno posudzovať ako príjem matky slúžiaci na zabezpečenie jej osobných potrieb, ktorý by mal ovplyvniť trvanie, resp. výšku vyživovacej povinnosti navrhovateľa. Uvedené platí aj v prípade príspevku pri narodení dieťaťa, ktorý je v zmysle § 1 písm. 2 zákona č. 383/2013 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na viac súčasne narodených detí a o zmene a doplnení niektorých zákonov štátnou sociálnou dávkou, ktorou štát prispieva na pokrytie výdavkov spojených so zabezpečením nevyhnutných potrieb novorodenca, a teda nie potrieb matky.

17. K námietke navrhovateľa, že oprávnenej vznikol najneskôr odo dňa pôrodu nárok na primeranú výživu od otca jej mal. dieťaťa v zmysle uts. § 74 ods. 1 Zákona o rodine odvolací súd uvádza, že táto skutočnosť sama o sebe nestačí na to, aby navrhovateľ bol „oslobodený“ od povinnosti, ktorú mu ako otcovi oprávnenej ukladá ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine a rovnako neodôvodňuje záver o tom, že oprávnená je schopná sama sa živiť. Odvolací súd poukazuje na to, že zákonné vymedzenie rozsahu príspevku na výživu v zmysle § 74 ods. 1 Zákona o rodine je dané kritériom primeranosti a tento príspevok bude teda užší než v prípade vzájomnej vyživovacej povinnosti manželov. Pri tomto druhu „výživného“ nejde totiž o princíp dosiahnutia rovnakej životnej úrovne rodičov dieťaťa, ktorí nie sú manželmi. Ustanovením § 74 ods. 1 Zákona o rodine sa sleduje predovšetkým to, aby nevydatá

matka mala určitú finančnú kompenzáciu za to, že v súvislosti s tehotenstvom a pôrodom sa jej zníži príjem, resp. môže dôjsť aj k úplnej strate zárobku. Vychádzajúc z uvedených východiskových kritérií je odvolací súd potom toho názoru, že príspevok na výživu nevydatej matky (aj keby bol navrhovateľke priznaný, čo však v prejednávacom prípade preukázané nebolo) neovplyvňuje vznik schopnosti osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti samostatne sa živiť, a teda schopnosť samostatne z vlastných zdrojov uspokojovať všetky svoje relevantné náklady, keďže sa vyžaduje, aby táto schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu a príspevok na výživu nevydatej matky v zmysle ust. § 74 ods. 1 Zákona o rodine je časovo obmedzeným kompenzačným príspevkom s vyššie opísaným účelom. Vzhľadom na uvedené je aj táto odvolacia námietka navrhovateľa nedôvodná.

18. Pokiaľ navrhovateľ namieta nedostatočné zistenie skutočného stavu veci, odvolací súd poznamenáva, že ani pri rešpektovaní vyšetrovacej zásady súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde, ktorý musí dbať na to, aby nevyvlúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať rozhodný skutkový poznatok tvrdený účastníkom konania, ak tento skutkový poznatok nebude preukazovať iným dôkazom. Na druhej strane je potrebné vylúčiť taký dôkaz, ktorý nemôže smerovať k preukázaniu sporných skutočností, a teda týka sa skutočností právne bezvýznamných a tiež takých, ktoré účastníci navrhli s úmyslom predĺžiť súdne konanie. V konaní na súde prvej inštancie však boli preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie v merite veci, t.j. o zrušení výživného.

19. K ďalším odvolacím námietkam povinného týkajúcim sa rozporu trvania vyživovacej povinnosti po 11/2016 s dobrými mravmi konštatuje, že samotná absencia komunikácie dieťaťa s rodičom neodôvodňuje rozpor určeného výživného s dobrými mravmi. Vzťah rodiča s dieťaťom sa formuje a vyvíja počas celého života dieťaťa a v prvom rade závisí od aktívneho konania a správania sa rodiča pri výchove dieťaťa. Budovanie vzťahu s dieťaťom je primárnou povinnosťou rodiča, ktoré začína od narodenia dieťaťa starostlivosťou a výchovou oň a odzrkadľuje sa vo vzájomnom vzťahu v dospelosti. Narušenie vzťahov zapríčinené vzájomným neporozumením si, odcudzením sa a ochladnutím vzájomných vzťahov spočívajúce v pasívnom prístupe dieťaťa, v sťaženej komunikácii a v istej forme vytesnenia povinného rodiča zo života dieťaťa nemôže byť započítané na škodu dieťaťa znížením, eventuálne zrušením vyživovacej povinnosti povinného rodiča. Takýto výklad rozporu s dobrými mravmi by znamenal, že zodpovednosť za kvalitu a intenzitu vzťahu rodiča s dieťaťom, ktorý sa v prevažnej miere budoval a formuloval v detstve dieťaťa, kedy mal rodič neporovnateľne vyšší vplyv na vývoj tohto vzťahu a možnosť ovplyvniť jeho smerovanie ako dieťa, by v konečnom dôsledku nieslo dieťa, v dôsledku čoho ani táto odvolacia námietka povinného neobstojí.

20. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti, t.j. v časti o zamietnutí návrhu na zrušenie výživného za obdobie od 25.11.2016 do 30.6.2017 ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP a podľa ust. § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

21. Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

22. Podľa § 386 písm. b) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

23. Subjektívna procesná legitímácia odvolateľa na podanie odvolania vyplýva z ustanovení § 359 až 361 CSP. Osobou oprávnenou podať odvolanie je v prvom rade ten účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Ak odvolanie podal účastník, je povinnosťou odvolacieho súdu skúmať, či napadnutým rozhodnutím bolo rozhodnuté v jeho neprospech. Podmienkou subjektívnej prípustnosti odvolania je existencia ujmy spôsobenej napadnutým rozhodnutím. Túto ujmu je potrebné posudzovať výlučne z hľadiska procesného, pričom sa musí vychádzať z výroku rozhodnutia napadnutého odvolaním. Formálna ujma môže vzniknúť vtedy, ak nebolo návrhu vyhovieť čo len sčasti, alebo súd prisúdil niečo iné, než čoho sa účastník domáhal. Pokiaľ odvolací súd dospeje k záveru, že takáto ujma účastníkovi nevznikla, odvolanie odmietne.

24. Z podaného odvolania vyplýva, že navrhovateľ podal odvolanie aj proti vyhovujúcej časti rozsudku, t.j. výroku o zrušení jeho vyživovacej povinnosti voči oprávnenej od 1.7.2017 (výrok I.), hoci nebol oprávnený podať odvolanie proti predmetnému výroku rozsudku prvoinštančného súdu, pretože

výrokom I. nebolo rozhodnuté v jeho neprospech. Vzhľadom na uvedené odvolací súd odvolanie navrhovateľa proti výroku o zrušení vyživovacej povinnosti od 1.7.2017 podľa § 386 písm. b) CSP odmietol ako odvolanie podané neoprávnenou osobou.

25. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).